

kliederkerk

Verdieping in je kliederkerk

Teamvoorbereiding voor het thema, samen
vieren, samen ontdekken en samen eten

Protestantse
Kerk

Inhoud

Deze handleiding* is bedoeld om verdieping aan te brengen in je kliederkerk. Dat doe je door alle onderdelen van de kliederkerk te centreren rondom één bijbeltekst en een bijpassend thema. Daarvoor ga je je allereerst gezamenlijk verdiepen in het bijbelverhaal dat centraal staat. Op basis daarvan kies je een thema. Dat vormt de rode draad door heel je kliederkerk: door het samen ontdekken, samen vieren én samen eten heen.

De handleiding bestaat uit vier bijeenkomsten:

1. Startbijeenkomst: een thema kiezen
2. Voorbereiding bij: Samen vieren
3. Voorbereiding bij: Samen ontdekken
4. Voorbereiding bij: Samen eten

Aan het begin van elke bijeenkomst staat een overzicht van de onderdelen waaruit de bijeenkomst bestaat. Mocht je sommige bijeenkomsten samen willen voegen, dan kun je uiteraard onderdelen weglaten.

Uiteindelijk is het handig om alle onderdelen van de kliederkerk samen te brengen in één document: het *Kliederkerk Ontwerpformat*. Klik [hier](#) om dat te downloaden. Ook is het slim om één iemand aan te stellen die het overzicht houdt over de verschillende onderdelen. Zo wordt de kliederkerk één geheel.

*Voor de opzet van de bijeenkomsten is gebruik gemaakt van de methode Contextueel Bijbellezen. Meer weten over deze methode? Klik dan [hier](#).

kliederkerk

Startbijeenkomst: Een thema kiezen

Deze bijeenkomst is bedoeld voor het hele kernteam. Tijdens deze bijeenkomst gaan jullie een thema kiezen voor jullie kliederkerk. Dat doen jullie aan de hand van een Bijbelverhaal. Het is de bedoeling dat er voorafgaand aan deze bijeenkomst al (gezamenlijk) voor een bijbelverhaal is gekozen.

Zorg dat één iemand deze bijeenkomst voorbereidt en leidt.

De bijeenkomst bestaat uit de volgende stappen:

- Opening
- Bijbelverhaal verkennen
- Context verkennen
- Thema kiezen
- Afsluiting

Benodigdheden:

- Bijbel(s)
- Papier en pennen voor aantekeningen
- Grote flipovervellen
- Stiften
- Post-its

Protestantse
Kerk

Opening

- Open de bijeenkomst. Je kunt God danken om zijn aanwezigheid en vragen om inspiratie in jullie voorbereiding.
- Vertel aan iedereen wat de bedoeling is van deze bijeenkomst en hoe de bijeenkomst eruit gaat zien.

Bijbelverhaal verkennen

In de groep:

- Wat weten we van dit verhaal? Waar gaat het over? Wat zijn associaties? Doe een rondje. Schrijf alle antwoorden op een groot vel.
- Leef je in in de deelnemers van jullie kliederkerk: Wat zullen zij al weten van dit verhaal? Wat zal dit verhaal mogelijk bij hen oproepen? (Welke associaties, ideeën of emoties?)

Bijbel open:

- Lees samen het Bijbelverhaal.
- Hieronder staan gespreksvragen waarmee je als kernteam het verhaal verkent.

In kleine groepjes/tweetallen:

- Wat gebeurt er in het verhaal?
- Wie komen er in het verhaal voor? Wat weten we over hen? Welke personen krijgen veel aandacht, welke weinig?
- Waar speelt het zich af? Wat kun je je voorstellen daarbij? Probeer uit te vinden hoe dat er echt uit moet hebben gezien.
- (Hoe) handelt God in dit verhaal?

Terugkoppeling aan de groep:

- Alle tweetallen presenteren hun antwoorden aan de rest van de groep. Schrijf de antwoorden samengevat op een flipover.

Context verkennen

Laat ieder voor zichzelf opschrijven:

- Welke boodschap, levens- of geloofsles haal ik uit dit verhaal? Schrijf er ten minste twee op.

In kleine groepjes:

- Deel jullie antwoorden met elkaar.
- Wat valt jullie op?
- Zegt jullie eigen antwoord iets over hoe het verhaal aan jullie eigen leven raakt?
- Leef je in in de deelnemers van jullie kliederkerk. Welke boodschappen, levens- of geloofslessen zijn mogelijk relevant voor de deelnemers?

Terugkoppeling aan de groep:

- Schrijf jullie antwoorden op de laatste vraag op een groot vel.

Thema kiezen

- Bekijk met elkaar de verschillende antwoorden. Haken sommige antwoorden in elkaar en kun je die combineren?
- Maak allemaal een top drie. Dat kun je doen door iedereen drie stickers te laten verdelen.
- Kies voor het thema dat het vaakst voor komt. Dit thema wordt de rode draad door heel jullie kliederkerk heen.
- Maak ten slotte een taakverdeling. Wie gaan de verschillende onderdelen (Samen ontdekken, samen vieren, samen eten) verder uitwerken? En wat zijn evt. overige taken die verdeeld moeten worden (denk aan communicatie, regelen van een ruimte, etc.)

Afsluiting

- Sluit de bijeenkomst samen af met een lied, gebed of in een andere vorm.

kliederkerk

Vorbereiding bij: Samen vieren

Deze bijeenkomst is bedoeld voor degenen uit het kernteam die de viering gaan voorbereiden.

Jullie hebben in een vorige bijeenkomst een thema gekozen aan de hand van een bijbelverhaal. Voor het voorbereiden van de viering gaan jullie je verder verdiepen in het thema.

Zorg dat één van jullie de bijeenkomst voorbereid en leidt. Diegene duikt van tevoren al wat dieper in het thema en zorgt voor een introductie op het thema.

De bijeenkomst bestaat uit de volgende onderdelen:

- Opening
- Introductie op het thema
- De Bijbel open
- Bestuderen Bijbel en thema
- Brainstorm
- Taakverdeling
- Afsluiting

Nodig:

- Boxje en apparatuur om muziek en/of video op af te spelen
- Bijbel(s)
- Laptop of pennen en papier voor aantekeningen
- Eventueel de brainstormvellen van de vorige bijeenkomst.

**Protestantse
Kerk**

kliederkerk

Opening

Open de bijeenkomst door je met elkaar even te richten op God. Dat kan door middel van een lied, een gedicht, gebed of een andere vorm die bij jullie past.

Introductie op het thema

Degene die de bijeenkomst heeft voorbereid, introduceert het thema dat jullie de vorige keer hebben gekozen. Dat kan op heel veel verschillende manieren, bijvoorbeeld met een nieuwsitem dat aan het thema raakt, een stukje uit een documentaire of film, een lied, een anekdote, etc. Het doel is om het thema met elkaar te ontdekken. Er hoeft geen directe koppeling te zijn met het Bijbelverhaal.

Wissel met elkaar van gedachten:

- Wat betekent dit thema in deze tijd? Waar zien we het terug in de samenleving?
- Wat betekent het in onze wijk of plaats? Noem concrete voorbeelden.
- Hoe speelt dit thema (mogelijk) voor onze deelnemers? Noem concrete voorbeelden.

De Bijbel open

Lees het Bijbelverhaal nog eens met elkaar. Houd daarbij het thema in gedachten.

Protestantse
Kerk

Bestuderen Bijbel en thema

Bespreek dan op welke manieren het thema en de Bijbeltekst elkaar raken:

- Is er iets dat je opvalt?
- Ontdek je iets nieuws in deze Bijbeltekst nu je het leest met het thema in je achterhoofd?
- Kun je andersom ook iets nieuws leren over het thema door het lezen van deze Bijbeltekst?
- Zet dit verhaal aan tot handelen? Zo ja, noem een concreet voorbeeld.
- Wat zouden we willen dat de deelnemers uit dit verhaal meenemen in hun dagelijkse leven?*

*Wees je ervan bewust dat dit jullie eigen verlangen is. Deelnemers van de kliederkerk kunnen andere ideeën hebben bij het verhaal die minder goed passen bij jullie eigen overtuiging. Dat kan. Zorg er daarom altijd voor dat je in het gesprek tijdens de viering ruimte laat voor andere perspectieven. Het is de kunst om open te zijn over wat jullie boodschap is, en tegelijk ruimte te laten voor de ideeën van de deelnemers. Samen ontdek je vaak iets nieuws!

Brainstorm

Brainstorm met elkaar over de manier waarop je het Bijbelverhaal deelt met de deelnemers. Hoe ga je de viering vormgeven?

- Bij welke herkenbare ervaring uit het leven van de deelnemers kunnen we starten om dit Bijbelverhaal te vertellen?
- Hoe brengen we het Bijbelverhaal?
 - Hoe laten we de deelnemers het verhaal beleven? Welke zintuigen kunnen we aanspreken?
- En hoe betrekken we onze deelnemers erbij?
 - Welke vragen zijn nodig om het Bijbelverhaal en het thema te ontdekken? (Deze vragen kunnen (ook) op de praatpapieren gezet worden).
 - Welke sprekende middelen kunnen we gebruiken om te prikkelen en/of te verdiepen? (filmpje, lied, anekdote, voorwerp, nieuwsbericht, etc.)
 - Gebruik het overzicht op de volgende bladzijde om de verschillende onderdelen van de viering op te schrijven. (Dit overzicht is onderdeel van het complete ontwerpformat waar alles bij elkaar komt, download [hier](#)).

Taakverdeling

- Wat en wie is hiervoor nodig? Maak een taakverdeling.

Afsluiting

Sluit de bijeenkomst weer gezamenlijk af. Vraag bijvoorbeeld God om erbij te zijn in jullie verdere voorbereiding.

Format Samen vieren

Dit deel van een kliederkerkbijeenkomst duurt ongeveer een kwartier tot twintig minuten. De ontdekactiviteiten komen in de viering samen, zodat deelnemers het hele bijbelverhaal beleven. Kies de elementen die passen bij jouw doelgroep en jouw context.

Tips

- Zorg voor afwisseling en voor aansprekendheid voor verschillende generaties.
- Let op dat de viering ook te begrijpen is voor mensen die niet (vaak) in de kerk komen.
- Kies liederen die makkelijk te zingen zijn en projecteer of print de tekst.

THEMA EN BIJBELTEKST

MANIEREN OM HET VERHAAL TE DELEN

Bedenk op welke manier je dit verhaal tot leven wil laten komen. Soms leent het zich om creatief te verbeelden, een andere keer om juist voor te lezen. Je kunt bijvoorbeeld gebruik maken van een verteltafel. Je kunt een toneelstuk doen, een filmpje laten zien of juist buiten vieren. Brainstorm hierover met elkaar. Hoe kun je de resultaten van de ontdekactiviteiten een plek geven in de viering?

LIEDEREN

Noteer welke liederen jullie willen zingen. Denk aan liedjes die leuk zijn én makkelijk te zingen zijn voor kinderen én volwassenen, waarbij je kunt dansen en bewegen, denk bijvoorbeeld aan het Kliederkerklied.

GEBEDSVORMEN

Bedenk met elkaar welke vorm passend is bij jullie. Denk aan gebeden die al uitgeschreven zijn, het neerzetten van een gebedsbox waar iedereen kaartjes in kan doen, het aansteken van een kaars, of een andere symbolische handeling.

Na het gebed kun je ook een zegen uitspreken of uitbeelden, bijvoorbeeld door middel van de parachute.

kliederkerk

Vorbereiding bij: Samen ontdekken

Deze bijeenkomst is bedoeld voor degenen uit het kernteam die de ontdekactiviteiten gaan voorbereiden.

Tijdens de vorige bijeenkomst hebben jullie een thema gekozen dat past bij het bijbelverhaal dat centraal staat. In deze bijeenkomst gaan jullie ontdekactiviteiten bedenken op basis van het bijbelverhaal en thema.

De bijeenkomst bestaat uit de volgende onderdelen:

- Opening
- De Bijbel open
- Brainstorm
- Taakverdeling
- Afsluiting

Nodig:

- Bijbel(s)
- Laptop(s) voor het opzoeken van inspiratie.
- Pennen en papier voor aantekeningen.
- Boxje en apparatuur om muziek en/of video op af te spelen.
- Eventueel de brainstormvellen van de vorige bijeenkomst.
- Eventueel een uitgeprint ontwerpformat (download [hier](#)).

Protestantse
Kerk

Opening

Open de bijeenkomst door je met elkaar even te richten op God. Dat kan door middel van een lied, een gedicht, gebed of een andere vorm die bij jullie past.

Bijbel open

- Lees met elkaar nog eens rustig de Bijbeltekst door.
- Valt jullie nog iets op? Bespreek dat met elkaar.
- Deel dan het Bijbelverhaal op in onderdelen (bijvoorbeeld alinea's, verzen of gebeurtenissen) en schrijf ieder onderdeel op een vel papier.

Brainstorm

- Vraag je per stukje tekst af: wat springt eruit? Welk onderwerp, voorwerp, of welke ervaring?
- Welke zintuigen zijn nodig om dit onderwerp, voorwerp of deze ervaring te beleven?
- Gebruik het overzicht op de volgende bladzijde om de activiteiten op te schrijven. In het complete ontwerpformat kun je de activiteiten nog verder uitwerken (download [hier](#)).

Taakverdeling

- Wat is er nodig?
- Wie doet wat?

Afsluiting

Sluit de bijeenkomst weer gezamenlijk af. Vraag bijvoorbeeld God om erbij te zijn in jullie verdere voorbereiding.

Format

Samen ontdekken

Hoe laat je de deelnemers de bijbeltekst ontdekken? Op basis van de creatieve brainstorm kun je ontdek-activiteiten ontwikkelen. Zorg voor minimaal vijf en maximaal 10 activiteiten. Let op variatie zodat het leuk is voor zowel jongens, meisjes als volwassenen en voor dromers, denkers én doeners.

NATUUR

Vul hier voor jullie overzicht in welke ontdek-activiteiten je gaat doen. Ga na of je genoeg verschillende soorten activiteiten hebt.

RENNEN/SPORT/BEWEGING/PARCOURS

BOUWEN/TIMMEREN/SLOPEN

PUZZEL/SPEL

VIES/UITDAGEND/PROEFJE

GEBED/STILTE

KNUTSEL

OVERIG (KOKEN, VOOR DE JONGSTEN, ETC.)

kliederkerk

Vorbereiding bij: Samen eten

Deze bijeenkomst is bedoeld voor degenen uit het kernteam die het samen eten gaan voorbereiden.

Tijdens de vorige bijeenkomst hebben jullie een thema gekozen dat past bij het bijbelverhaal dat centraal staat. In deze bijeenkomst gaan jullie gerechten bedenken op basis van het bijbelverhaal en thema.

Je kunt er natuurlijk ook voor kiezen om het eten los te koppelen van het thema. Een grote pan soep of een stapel pannenkoeken is altijd goed! Uiteindelijk gaat het om de ontmoeting.

De bijeenkomst bestaat uit de volgende onderdelen:

- Opening
- De Bijbel open
- Brainstorm
- Taakverdeling
- Afsluiting

Nodig:

- Bijbel(s)
- Laptop(s) voor het opzoeken van inspiratie.
- Pennen en papier voor aantekeningen.
- Eventueel de brainstormvellen van de vorige bijeenkomst.
- Eventueel een uitgeprint ontwerpformat (download [hier](#)).

Protestantse
Kerk

Opening

Open de bijeenkomst door je met elkaar even te richten op God. Dat kan door middel van een lied, een gedicht, gebed of een andere vorm die bij jullie past.

Bijbel open

- Lees met elkaar nog eens rustig de Bijbeltekst door.
- Valt jullie nog iets op? Bespreek dat met elkaar.

Brainstorm

- Komt er eten in de tekst voor?
- Welke beeldende elementen komen in de tekst voor? (bijvoorbeeld een boot, vuur of een huis?)
- Kun je hierbij een gerecht bedenken? (internet staat vol met leuke ideeën als het gaat om 'thematisch eten')
- Wees creatief!
- Gebruik het overzicht op de volgende bladzijde om de gerechten op te schrijven. (Dit overzicht is onderdeel van het complete ontwerpformat waar alles bij elkaar komt, download [hier](#)).

Taakverdeling

- Wat is er nodig?
- Wie doet wat?

Afsluiting

Sluit de bijeenkomst weer gezamenlijk af. Vraag bijvoorbeeld God om erbij te zijn in jullie verdere voorbereiding.

Format

Samen eten

Samen eten is een natuurlijk moment waarop je elkaar beter leert kennen. Ga samen aan tafel op de manier die past bij jouw thema en jouw context.

VORM VAN DE MAALTIJD

Kies een vorm die passend is bij jullie. Denk aan een heerlijke maaltijd die je voorschotelt, een high tea, creatieve hapjes, iedereen vragen wat mee te nemen, een buffet met gerechten uit verschillende culturen of juist een simpele maaltijd. Het is ook leuk om het verhaal of thema van de kliederkerk terug te laten komen in het eten.

Alles

BENODIGDHEDEN

Alles wat je nodig hebt voor het organiseren van de maaltijd, vul het aan met een taakverdeling.